ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Κείμενο:Αντώνης Ντινιακός – Φωτογραφίες: Αλεξία Τσαγκάρη

Ένας άντρας περιμένει στην ουρά του ταμείου -είναι κοντά στα 50, ψαρομάλλης με αδύνατα πόδια και κοιλίτσα. Φορά ένα μαύρο κολλητό t-shirt, στη στάμπα διακρίνεται ένα στρατιωτικό σύμβολο –δύο μεγάλα μαχαίρια που διαπερνούν χιαστί μια νεκροκεφαλή. «Είναι χρυσαυγίτης. Έρχεται εδώ κάθε πρωί και παίρνει τον καφέ του», μου γνέφει ψιθυριστά η Μαρία με αυλακωμένη φωνή. Τα «σημάδια» από τα νύχια του χρυσαυγίτικου παραλογισμού είναι «ορατά» σε κάθε της λέξη. Έχει περάσει πολλά τον τελευταίο ενάμιση χρόνο. Είδε το γιο της βουτηγμένο στα αίματα, έχοντας **μαχαιρωθεί** στο λαιμό, δέχθηκε εκατοντάδες τηλεφωνικές **απειλές** μέσα στα άγρια χαράματα, απομονώθηκε από φίλους και γείτονες, συκοφαντήθηκε εμμονικά, έχασε μια περιουσία στο κυνήγι της δικαιοσύνης. Σήμερα, το φρικαλέο «φιλμ» που ξεκίνησε το Γενάρη του 2013, με την επίθεση δύο εξωσχολικών χρυσαυγιτών στο παιδί της και **κατέληξε** στη δεκαετή κάθειρξη του ενός εκ των δραστών, μοιάζει να οδεύει προς ένα λυτρωτικό, για εκείνη, φινάλε. Τη ρωτώ πως αισθάνεται μετά την καταδικαστική απόφαση. «Εγώ δεν ήθελα ούτε και θέλω να εκδικηθώ. Μονάχα να δικαιωθώ. Κι εγώ και το παιδί μου αυτό θέλαμε. Να υπάρξει ένα είδος δικαιοσύνης», λέει. Καθώς τελειώνει τη φράση της, ο μαυροντυμένος χρυσαυγίτης περνά από δίπλα με τον καφέ στα

χέρια. Παρατηρώ τη Μαρία να του ρίχνει μια φευγαλέα ματιά. «Δεν θα πάψω ποτέ να φοβάμαι. Δύσκολα θα ξαναγίνω ο ανθρώπος που ήμουν πριν από το συμβάν. Πρώτον, γιατί συνέβη αυτό που συνέβη στο παιδί μου και δεύτερον γιατί ήρθα αντιμέτωπη με την βία και την αδικία».

Της ζητώ να μου περιγράψει την ημέρα της επίθεσης. «Ήταν πέρυσι το Γενάρη, στις 28 του μήνα. Σηκώθηκε να πάει στο σχολείο. Στη διαδρομή ήρθε κάποιος από πίσω του και τον ακινητοποιήσε και ένας άλλος τον μαχαίρωσε. Γύρισε το κεφάλι του προς τη μεριά του δράστη και τον αναγνώρισε. Τον ήξερε, είχε σχέση με μια συμμαθήτριά του. Τον έβλεπε καθημερινά που την έπαιρνε από το σχολείο. Η επίθεση κράτησε λίγα δευτερόλεπτα. Δέχτηκε τρεις μαχαιριές στο πρόσωπο εκ των οποίων οι δύο ήταν πολύ βαθιές. Η μία του έκοψε ολοκληρωτικά την μύτη -ουσιαστικά κρεμόταν- ενώ η άλλη απείχε περίπου ένα εκαστό από την καρωτίδα του. Όταν τον μαχαίρωσε την δεύτερη φορά, κατέβαιναν από το απέναντι πεζοδρόμιο δύο παιδιά και φώναξε ο μικρός ‘’βοήθεια’’. Οι δράστες φοβήθηκαν και άρχισαν να τρέχουν προς το αυτοκίνητό τους. Μετά την επίθεση το παιδί μπήκε μέσα στο σχολείο για να σωθεί. Αμέσως η διευθύντρια του σχολείου τον έβαλε στο αυτοκίνητο και τον πήγε στο Ιατρικό Κέντρο. Εγώ δεν είχα μάθει τίποτα. Με ειδοποίησε η πρώην πεθερά μου. Ήταν η τελευταία κλήση που είχε ο μικρός στο κινητό. Την πήρε τηλέφωνο και της είπε ‘’γιαγιά με μαχαίρωσαν’’. Εκείνη τηλεφώνησε αμέσως τον πρώην άντρα μου και εκείνος ήταν που με ειδοποίησε. Φύγαμε τρέχοντας για το Ιατρικό. Δεν ξέραμε τι είχε συμβεί. Όταν έφτασα εκεί, τον είδα μέσα από τις πόρτες την ώρα που τον έβαζαν στο χειρουργείο. Δεν μπορώ να σου περιγράψω πώς ένιωσα. Αρρώστησα. Προσπαθούσαμε χωρίς να ταράξουμε το παιδί να μάθουμε τι συνέβη. Από την ώρα που βγήκε από το χειρουργείο μου έλεγε ότι ήταν σίγουρος για το ποιος τού επιτέθηκε -‘’μαμά εγώ τον έναν από τους δύο τον ξέρω, τον άλλον δεν τον είδα, δεν έχω ιδέα ποιος είναι’’. Την ίδια μέρα, μίλησε στην ασφάλεια και τους είπε ότι ξέρει ποιος του επιτέθηκε. Η ασφάλεια, μέσα από μαρτυρίες, οδηγήθηκε σιγά σιγά στο δράστη και τον συνέλαβαν. Στην αρχή δεν παραδέχτηκε τίποτα. Είπε ότι ήταν στη σχολή του -είναι φοιτητής θεολογίας. Πέρασαν γύρω στους εφτά μήνες. Με τον σύζυγό μου πηγαίναμε συνέχεια στην ασφάλεια και ρωτούσαμε τι συμβαίνει και αν έχουν κάποιο καινούργιο στοιχείο. Ο δράστης ήταν προφυλακισμένος στον Αυλώνα και αρνούνταν τα πάντα -εμείς από την άλλη δεν είχαμε κανένα στοιχείο. Μέχρι που μας έδωσαν ένα CDμε το ηλεκτρονικό υλικό από το τηλέφωνό του. Υπήρχαν μηνύματα τα οποία είχε ανταλλάξει με την κοπέλα του, αλλά και με τον συναυτουργό του, στον οποίο οδηγήθηκε αμέσως η ασφάλεια. Εκείνος ήταν από τους Αγ. Αναργύρους και εκείνη την ημέρα είχε δεχτεί οκτώ κλήσεις από αυτόν τον αριθμό του στις έξι το πρωί. Αυτό το υλικό χρησιμοποιήθηκε στο δικαστήριο. Έδειχνε καθαρά ότι το έγκλημα ήταν προμελετημένο. Τον Ιούνιο ομολόγησε».

Ρωτώ τη Μαρία για τη στάση των γονιών, των παιδιών αλλά και των καθηγητών στο σχολείο έπειτα από την επίθεση. «Επικράτησε φόβος. Μιλούσαν βέβαια τα παιδιά όμως όταν ο δικηγόρος τους είπε ‘’Πρέπει να καταθέσετε ό,τι γνωρίζετε’’, εκείνα αρνήθηκαν. Εξίσου φοβισμένοι ήταν και οι γονείς –οι περισσότεροι δεν ήθελαν να καταθέσουν τα παιδιά τους. Όπως και οι καθηγητές. Το καταλαβαίνω, όμως, η θέση όλων ήταν δύσκολη. Αισθάνθηκα μόνη. Όμως, δεν το έβαλα κάτω».

Η ψυχολογική πίεση που δέχθηκε τόσο κατά τη διάρκεια της δίκης όσο και πριν από αυτή ήταν ασφυκτική. «Δεχόμουν απειλές στο τηλέφωνο. Μου είχαν γράψει ανατριχιαστικά συνθήματα στην εξώπορτα του σπιτιού μου, ζωγράφιζαν κέλτικους σταυρούς ενώ ήθελαν να παρουσιάσουν το παιδί μου ως αντιεξουσιαστή. Έγραφαν συνθήματα στους τοίχους του σχολείου: ‘’Φάε ... τους φασίστες’’. Εγώ πήγαινα κάθε βράδυ και τα έσβηνα. Είχα μονίμως στο πορτ μπαγκάζ του αυτοκινήτου μου μια λευκή μπογιά -ενάμιση χρόνο σβήνω τα πάντα. Ένα βράδυ με πήρε ένας φίλος τηλέφωνο και μου λέει ‘’μόλις πέρασα από το σχολείο και έχουν γράψει πάλι’’. Πήρα μια φίλη και κατευθυνθήκαμε προς το σχολείο με τα πόδια. Εκεί πέσαμε πάνω σε δυο μεγαλόσωμους τύπους με μαύρα -φθάνοντας γυρίζει ο ένας και μού λέει

‘’τι κάνεις εσύ εδώ;’’. Τα χρειάστηκα! Κάθε βράδυ εκείνοι έγραφαν και μετά εγώ πήγαινα και τα κάλυπτα. Με το που τελείωσε το δικαστήριο άρχισαν να με παίρνουν πάλι με απόκρυψη, κάθε μέρα 30 φορές. Δεν μιλάνε, απλώς μου κάνουν ψυχολογικό πόλεμο, θέλουν να μου σπάσουν τα νεύρα».

Εξίσου ψυχοφθόρα ήταν για την Μαρία και η διαδικασία της δίκης. «Προσπάθησαν να αποδείξουν ότι δεν είχαν καμία σχέση με τη Χρυσή Αυγή. Και γι’ αυτό και δεν ήρθε κανένας χρυσαυγίτης στο δικαστήριο. Έλεγαν ότι είναι ένας σοβαρός θεολόγος ο οποίος θέλει να γίνει παππάς και ότι απλώς θόλωσε διότι τον προκάλεσε ο γιος μου. Αυτή ήταν και η απολογία του. Στη συνέχεια είπε ότι ο γιος μου τού πέταξε μια πέτρα και αυτός έπεσε κάτω και βρήκε ένα μικρό γυαλάκι στο έδαφος κι ενώ δεν έβλεπε, έκανε κυκλικές κινήσεις στον αέρα και βρήκε το παιδί και το σακάτεψε. Όσο διεξαγόταν το δικαστήριο, εγώ έβγαινα έξω για να παραμένω ψύχραιμη».

Πέρα από το ψυχολογικό κόστος και την πίεση, υπήρξαν κι άλλοι παράγοντες που έφτασαν τη Μαρία στα άκρα. «Με αυτή την υπόθεση καταστραφήκαμε οικονομικά. Δώσαμε 10.000 με

15.000 ευρώ μόνο για τα έξοδα του δικαστηρίου. Για να βγάλεις τη δικογραφία φωτοτυπίες ήθελες κοντά στα 400 ευρώ».

Συζητάμε για τη δράση των χρυσαυγιτών στην περιοχή του Παλαιού Φαλήρου. Λίγους μήνες πριν από την επίθεση στο γιο της είχε σημειωθεί ένα ανάλογο περιστατικό, μόνο που στη θέση του 17χρονου μαθητή ήταν ένας Μπαγκλαντεσιανός μετανάστης. Παρότι είχε μαχαιρωθεί, η υπόθεση δεν έφτασε ποτέ στη δικαιοσύνη, καθώς οι μάρτυρες επέλεξαν να σιωπήσουν για άγνωστους λόγους. «Η Χρυσή Αυγή έχει διεισδύσει για τα καλά στο Φάληρο. Κυρίως μέσω της Αγίου Αλεξάνδρου που μένουν μεγάλοι άνθρωποι και οι χρυσαυγίτες τους κάνουν καθημερινές μικροδουλειές. Πριν από το μαχαίρωμα του μικρού, είχαν μαχαιρώσει ένα μετανάστη μέχρι θανάτου στην Αχιλλέως. Δεν πήγε κανείς να καταθέσει, παρότι υπήρχαν αρκετοί αυτόπτες μάρτυρες το πρωί. Και παλαιότερα είχαν γίνει κάποιοι τσακωμοί, είχε πέσει ξύλο, αλλά ποτέ περιστατικά με μαχαιρώματα. Το Φάληρο συγκεντρώνει υψηλά ποσοστά χρυσαυγιτών. Το κλίμα δεν είναι καλό», μου λέει η Μαρία.

Τη ρωτώ αν μετά την επίθεση συσπειρώθηκε η γειτονιά, αν οι άνθρωποι της διπλανής

πόρτας συμπαραστάθηκαν στον αγώνα της. «Όχι, η γειτονιά δεν βοήθησε. Οι περισσότεροι δεν μου μιλάνε καν μετά το συμβάν. Άνθρωποι που μένουμε 25 χρόνια στην ίδια πολυκατοικία και είχαμε εξαιρετικές σχέσεις, ξαφνικά απομακρύνθηκαν. Οι περισσότεροι από φόβο. Σα να μου είπαν ‘’Σε καταλαβαίνουμε Μαρία, αλλά έχουμε οικογένειες και δεν θέλουμε να μπλέξουμε’’. Είναι σκληρό, αλλά έτσι είναι η ζωή τελικά. Δεν κρατώ κακία σε κανέναν. Προσεύχομαι να μην συμβεί ποτέ κάτι ανάλογο στους ίδιους».

Την ίδια ώρα, άλλοι κάτοικοι της περιοχής, άνθρωποι που μέχρι πρότινος δεν είχαν αλλάξει ούτε καλημέρα με τη Μαρία, αμέσως μετά το συμβάν αυτο-οργανώθηκαν και στάθηκαν απρόσμενα στο πλάι της. «Ήταν κάτι μοναδικό, εκεί που αισθανόμουν τελείως μόνη, ξαφνικά άρχισαν να με προσεγγίζουν συμπολίτες μου που δεν γνώριζα και να μου συμπαραστέκονται, αδιαφορώντας για τους κινδύνους. Οικογενειάρχες με παιδιά, μεγάλες γυναίκες, απλοί άνθρωποι που αρνούνταν να παραδώσουν το Παλαιό Φαληρό στους χρυσαυγίτες. Κάπως έτσι δημιουργήθηκαν οι ‘’Ανήσυχοι Γονείς’’», μου λέει η Μαρία. «Δεν θα σου πω ποιοι είναι και τι κάνουν, θέλω να έρθεις το απόγευμα να τους γνωρίσεις ο ίδιος», μου προτείνει.

Το απόγευμα καθώς διασχίζουμε την πλατεία Ντάβαρη, πηγαίνοντας προς τα σχολεία όπου σημειώθηκε η επίθεση, η Μαρία μου μιλά για το «παρκάκι των χρυσαυγιτών». «Πριν από το συμβάν υπήρχε ένα μικρό πάρκο δίπλα στο σχολείο όπου μαζεύονταν οι χρυσαυγίτες της περιοχής με τα πιτ μπουλ τους. Μετά το περιστατικό αραίωσαν, ενώ με τις δράσεις που οργάνωσαν οι ‘’Ανήσυχοι Γονείς’’ κατάφεραν να ανακαταλάβουν το πάρκο με αποτέλεσμα οι χρυσαυγίτες να εξαφανιστούν. Δεν ξαναπάτησαν εδώ».

Φτάνοντας στο πάρκο παρατηρώ μια μικρή ομάδα ανθρώπων να καθαρίζουν το χώρο, στήνοντας τραπέζια και καρέκλες για μια ανοιχτή συζήτηση. Κάθε τρεις και λίγο εμφανίζονται γυναίκες με μεγάλα ταψιά στα χέρια, ενώ ένα τσούρμο μπόμπιρες παίζουν ανέμελα στο χορτάρι με μια μπάλα. Οι «Ανήσυχοι Γονείς» είναι μια συλλογικότητα που δημιουργήθηκε αμέσως μετά την επίθεση στο γιο της Μαρίας από γονείς των νοτίων προαστίων που θέλησαν να εμποδίσουν την εξάπλωση της Χρυσής Αυγής στα σχολεία της περιοχής.

Ο Γιάννης είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη της συλλογικότητας, η οποία δραστηριοποιείται εδώ και ενάμιση χρόνο. Όπως μου λέει ιδρύθηκε «… αμέσως μετά την επίθεση στο παιδί. Ήταν κάτι πρωτόγνωρο για την περιοχή. Αρχικά πολλοί δεν ήθελαν να χαρακτηριστεί η επίθεση ως φασιστική –τότε αποφασίσαμε να αναλάβουμε την πρωτοβουλία κάποιοι γονείς από την περιοχή της Νέας Σμύρνης και του Παλαιού Φαλήρου, να ξεπεράσουμε την αδράνεια, να έρθουμε σε επαφή με την οικογένεια -η οποία θεωρούσαμε ότι χρειάζεται στήριξη- να καλύψουμε το κενό στην ενημέρωση και να ξεπεράσουμε το κλίμα αμηχανίας και φόβου που είχε αρχίσει να υπάρχει στη γειτονιά».

Καθώς μιλάμε, κόσμος κάθε ηλικίας συγκεντρώνεται στο πάρκο. Καλοντυμένες κυρίες, εργένηδες με τα σκυλιά τους, νεαρά ζευγάρια με κοινές ανησυχίες, πιτσιρίκια και φυσικά δεκάδες γονείς. Οι περισσότεροι παιρνούν και χαιρετούν τη Μαρία. Στο μπουφέ, δίπλα στο παλιό κασετόφωνο, η ουρά μεγαλώνει. Κάποιες γυναίκες μιλούν για συνταγές, άλλες για τη διείσδυση της Χρυσής Αυγής στα σχολεία.

Πλησιάζω την Όλγα. Είναι από τα βασικά μέλη της συλλογικότητας –μια όμορφη και δραστήρια γυναίκα. «Έπεσα από τα σύννεφα μετά την επίθεση. Υπήρχε ένα φοβικό κλίμα στη γειτονιά. Το παιδί μου πήγαινε στην έκτη δημοτικού και μου είπε ‘’μαμά μαχαίρωσαν ένα παιδί κι έχει αίμα το πεζοδρόμιο’’. Ήταν τρομερό. Προσπάθησα να μιλήσω με τους γονείς στο σχολείο. Οι μισοί δεν ήθελαν καν να συζητήσουν για το συμβάν. Αυτό ήταν σοκαριστικό για μένα. Γι’ αυτό δραστηριοποιήθηκα στους ‘’Ανήσυχους Γονείς’’. Γιατί κάνουμε σα να μην ξέρουμε τι συμβαίνει δίπλα μας. Εγώ αυτό εισπράττω. Οι γονείς είναι κλεισμένοι στα σπίτια

τους, φοβισμένοι. Πιστεύουν ότι αν εμπλακούν σε αυτή την ιστορία, θα έχουν κακά ξεμπερδέματα. Εμείς κάνουμε κάποιες δράσεις στο παρκάκι, δίπλα από το σχολείο, που μαζεύονταν παλαιότερα διάφοροι Χρυσαυγίτες. Προσπαθούμε να ανακαταλάβουμε τη γειτονιά μας. Να μπορούν να παίζουν τα παιδιά μας ελεύθερα».

Στη συντροφιά προστίθεται η Παναγιώτα. Είναι κι αυτή από τα ιδρυτικά μέλη της συλλογικότητας. «Μετά το περιστατικό, άρχισα να φοβάμαι. Να τρέμω όταν το παιδί μου γυρνούσε αργά από το φροντιστήριο. Ήθελα να πηγαίνω να τον παίρνω, όπως έκαναν οι άλλοι γονείς. Όμως, αυτό θα ήταν λάθος. Για να είμαστε πιο ασφαλείς, πρέπει η γειτονιά να ανοιχτεί, να ενδιαφερόμαστε όλοι για το τι συμβαίνει στον παρακάτω δρόμο. Να καταπολεμήσουμε το φόβο με άλλο τρόπο».

Στο μεταξύ η συζήτηση στο πάρκο έχει «ανάψει». Απ' όλα όσα ακούγονται καταλαβαίνω ότι οι «Ανήσυχοι Γονείς» έχουν πραγματοποιήσει πλήθος δράσεων στην περιοχή –από ομιλίες μέσα στα σχολεία μέχρι κινηματογραφικές προβολές. Ο Γιάννης μου λέει: «Καταλαβαίνω ότι απέναντι σε μία επίθεση, η οποία δεν είναι συνηθισμένη, το σχολείο προσπαθεί -και είναι

κατανοητό σε ένα βαθμό- να μην στοχοποιηθεί το ίδιο, θεωρώντας ότι μπορεί να γίνει θέατρο συγκρούσεων. Από την άλλη όμως πρέπει οι φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας, δηλαδή ο σύλλογος διδασκόντων και ο σύλλογος γονέων, να αναλάβει πέραν από το να διασφαλίσει ένα κλίμα ισορροπίας μέσα στο σχολείο, να βγει θαρρετά και να στηρίξει την ίδια την οικογένεια, πράγμα το οποίο δεν έγινε. Να δώσει δημοσιότητα σε ένα γεγονός, έτσι ώστε να ξεπεράσει οποιαδήποτε φαινόμενα φόβου κι εξατομικοποίησης, που είναι λογικό να υπάρχουν. Εκεί λοιπόν υπήρχε ένα έλλειμμα. Η ίδια η οικογένεια δεν βοηθήθηκε κατά τη γνώμη μου ώστε να μπορέσει να αναδειχθεί αυτό το θέμα, κι από την άλλη μεριά υπήρχε μία προσπάθεια υποβιβασμού του γεγονότος σε μια συζήτηση περί bulling, περί ενδοσχολικής βίας, ενώ η φύση του φαινομένου ήταν τελείως διαφορετική. Δεν ήταν ένας καυγάς, ήταν η όλη ιδεολογία που υπήρχε κι όπλισε το χέρι του νεαρού. Εμείς από την πλευρά μας αυτό που προσπαθήσαμε -και νομίζω πετύχαμε- ήταν να μοιραστούμε το φόβο, να αντιδράσουμε απέναντι στην αδιαφορία. Να κερδίσουμε πίσω αυτό το πάρκο».

Μια μαυροντυμένη, ηλικιωμένη γυναίκα με πλησιάζει κρατώντας ένα πιάτο φαγητό. «Έφαγες τίποτα αγόρι μου;», ρωτά αλαφιασμένη. Κάπου ανάμεσα στην «αγωνία» της μάνας και την αφθονία του παραγεμισμένου πιάτου της, αισθάνομαι ότι αυτή η απρόσμενα καλοδιάθετη και συμπονετική γυναίκα αποτελεί την ύστατη γραμμή άμυνας της μικρής γειτονιάς, απέναντι στην τυφλή βία της Χρυσής Αυγής. Δεν έμαθα ποτέ το όνομα της.

* Ύστερα από παράκληση τόσο της Μαρίας όσο και των «Ανήσυχων Γονέων» στο ρεπορτάζ δεν δημοσιοποιούνται τα επίθετα των συνεντευξιαζόμενων αλλά και τα στοιχεία τόσο του δράστη όσο και του θύματος της επίθεσης.

Πηγή:vice.com